

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/58/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820201849
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5820201849.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana v právnej veci navrhovateľky/ plnoletého dieťaťa: S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XXX, Y., právne zastúpená JUDr. Martinom Benickým, advokát so sídlom R. V. XX a odporkyne/matky: Mgr. O. U. Q. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. S. XXX, G., o návrhu navrhovateľky na zvýšenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 12Pc/16/2020-96 zo dňa 25. februára 2021 a o dovolaní matky proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 12Pc/16/2020-167 zo dňa 12. augusta 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výrokoch I. a III. tak, že matka je povinná:
- prispievať na výživu S. I., nar. X.X.XXXX sumou 175 eur mesačne, splatnou vždy do 15. dňa toho- ktorého kalendárneho mesiaca vopred k rukám S. I.;
- zaplatiť zameškané výživné za obdobie od 16.9.2020 do 16.2.2021 v sume 50 eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku;
- vo zvyšnej časti (do požadovaných 200 eur) návrh navrhovateľky zamietá.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e vo výroku II. o zmene pôvodnej úpravy výživného a vo výroku (dopĺňacieho rozsudku) o čiastočnom zastavení konania (nad 200 do 250 eur).

III. Odvolanie matky voči dopĺňaciemu rozsudku o d m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) zvýšil vyživovaciu povinnosť matky k plnoletej dcére S. I., nar. XX.XX.XXXX, na sumu 200 eur mesačne (vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky) a to počnúc dňom 16.09.2020 (výrok I.). V nadväznosti na to deklaroval (výrok II.) zmenu pôvodnej/doterajšej úpravy - rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/24/2012 zo dňa 02.07.2013. Zameškané výživné eur za obdobie od 16.09.2020 do dňa vyhlásenia rozsudku vyčíslil čiastkou 175 eur (výrok III.) a žiadnemu z účastníkov konania pri aplikácii § 52 CMP nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).
2. Dopĺňacím rozsudkom (§ 255 ods. 1,2 CSP) súd prvej inštancie zastavil konanie v časti uplatneného nároku prevyšujúceho sumu 200 eur, keď v konaní prezentované vyjadrenia navrhovateľky vyhodnotil ako čiastočné späťvzatie návrhu (§ 145 ods. 2 CSP)

3. Súd prvej inštancie východiskovo vymedzil, že o výživnom pre navrhovateľku bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/24/2012 zo dňa 02.07.2013, na základe ktorého bola matka zaviazaná prispievať na výživu vtedy ešte maloletej navrhovateľky sumou 65 eur mesačne. Navrhovateľka má v súčasnosti 18 rokov, navštevuje štvrtý (posledný) ročník gymnázia, pričom plánuje pokračovať v štúdiu na vysokej škole, odbor medicína, preto vyživovacia povinnosť rodičov voči navrhovateľke naďalej trvá. Navrhovateľka žije od jej zverenia do osobnej starostlivosti otca v roku 2008 v domácnosti otca a jeho manželky spolu s ďalšími jej dvoma súrodencami. Vážnejšie zdravotné problémy nemá. Navrhovateľka sa s matkou stretla naposledy v roku 2017.

4. Za odôvodnené vyhodnotil okresný súd potreby navrhovateľky týkajúce sa cesty do školy - 36 eur/mesiac (Y. - Námestovo s späť), stravy doma - 100 eur/mesiac, obedov v škole - 25 eur/mesiac, poplatkov v škole - 15 eur/mesiac, mobilného paušálu a internetu - 25 eur/mesiac, poisťiek - 50 eur/mesiac, kníh a potrieb do školy - 30 eur/mesiac. Zároveň za čiastočne nadhodnotenú považoval navrhovateľkou uvádzané výdavky na oblečenie a obuv, hygienu, vreckové, kaderníčku a nechty. Celkové odôvodnené výdavky navrhovateľky, odhládnuv od otcom zabezpečovaného bývania, stanovil v rozmedzí 400 - 430 eur/mesiac. Príjem otca bol zistený vo výške 1000 eur mesačne. Okrem výživného vo výške 65 eur mesačne, ktorým prispieva matka, všetky životné potreby navrhovateľky hradí jej otec s manželkou. Matka v posledných mesiacoch navrhovateľke jednorázovo prispela na notebook sumou 200 eur a na vodičský kurz sumou 300 eur.

5. Vo vzťahu k matke súd prvej inštancie zistil, že táto dlhodobo žije vo B. v prenajatom byte spolu s maloletou dcérou A., ktorá má 12 rokov a navštevuje vo B. základnú školu. Nájomné za uvedený byt ako aj všetky náklady spojené so životom matky a mal. A. hradí otec mal. A.. Matka zároveň ako jediný svoj príjem uviedla výživné od A. otca vo výške 400 eur mesačne. Z predložených listín týkajúcich sa spoločnosti WINN Building s.r.o. , IČO: 083 70 478, Česká republika, a spoločnosti Ligoín Ltd, Spojené kráľovstvo, vyplýva, že s najväčšou pravdepodobnosťou matka nemá v súčasnosti z účasti v týchto spoločnostiach žiadny príjem, nakoľko tieto spoločnosti nevykazujú žiadnu ekonomickú aktivitu.

6. Ďalej okresný súd konštatoval, že matka ďalej nemá žiadne zdravotné komplikácie, ktoré by jej bránili vykonávať zárobkovú činnosť. Dôvodom, ktorý uvádza ako príčinu toho, že nikde nepracuje je tá skutočnosť, že zabezpečuje celodennú starostlivosť o mal. A.. S týmto argumentom sa okresný súd nestotožnil, nakoľko mal. A. je vo veku, kedy už nepotrebuje celodennú osobnú starostlivosť, keďže časť dňa je v škole a dieťa jej veku vie určitý obmedzený čas stráviť doma aj bez prítomnosti rodiča. V konaní sa vyskytlo rozporné tvrdenie o tom, či matka ovláda nemecký jazyk. Túto skutočnosť súd prvej inštancie vyhodnotil tak, že vzhľadom k tomu, že matka dlhodobo žije vo B., tvrdiac o sebe, že žije bez partnera len s mal. A., musí ovládať nemecký jazyk aspoň do takej miery, aby vedela vybaviť bežné dennodenné záležitosti a zároveň všetky záležitosti týkajúce sa školskej dochádzky mal. dcéry. Je teda vysoko nepravdepodobné, že by matka neovládala jazyk aspoň na tej úrovni, aby sa dokázala zamestnať ako nekvalifikovaná pomocná sila. Niet preto objektívneho dôvodu, ktorý by matke bránil v zamestnaní sa, resp. vo vykonávaní inej zárobkovej činnosti.

7. Súd prvej inštancie tu zdôraznil, že je základnou povinnosťou rodiča vyvinúť všetko rozumne očakávateľné úsilie na zabezpečenie čo najlepších životných podmienok pre svoje deti a to bez ohľadu či s ním dieťa žije alebo nežije v jednej domácnosti. Na základe skutočností zistených v tomto konaní preto s poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, 2, § 77, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR) v spojení s § 155 až 157 CMP (všetky ustanovenia citované v napadnutom rozsudku) uzavrel, že starostlivosť poskytovaná matkou v prospech mal. A. a navrhovateľky je značne neproporcionálna, keď matka všetok svoj čas venuje starostlivosti o mal. A. a navrhovateľke prispieva sumou 65 eur mesačne, čo je cca 15% skutočných výdavkov na navrhovateľku. Priemerná mzda v Rakúsku je cca 3790 eur mesačne, t.j. 2327 eur netto (www.taxes.at). V zmysle spoločensky akceptovanej dohody sociálnych partnerov v Rakúsku by minimálna mzda nemala byť nižšia ako 1500 EUR mesačne, t.j. 1237 eur netto. Nakoľko matka bez akceptovateľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť, súd pristúpil k určeniu potenciálneho príjmu matky, t.j. takéto príjmu, ktorý by matka vzhľadom k svojim možnostiam a schopnostiam mohla dosahovať na príslušnom trhu práce. Prihliadnuc na neuplatniteľnosť matkinho vysokoškolského vzdelania v zahraničí a pravdepodobne slabšej znalosti miestneho jazyka, vychádzal z čistej sumy najnižšieho zárobku v Rakúsku, t.j. zo sumy 1237 eur mesačne. Zároveň prihliadol na to, že všetky výdavky matky a mal. A. platí otec mal. A. a matku preto nezaťažujú vo vzťahu k mal. A. ani k svojej vlastnej osobe žiadne vyššie výdavky.

8. Osobitne okresný súd odôvodnil nevykonanie navrhovaného dôkazu - výsluchu matky, keďže táto sa na pojednávanie nedostavila a podľa vyjadrení jej zástupca by sa „možno vedela“ na pojednávanie

dostaviť najskôr počas letných prázdnin 2021, teda v lehote ktorá by značným spôsobom predĺžila konanie a súd by tak nevedel ešte dlhú dobu poskytnúť ochranu právam navrhovateľky. Okrem toho, už z vyjadrení zástupcu matky bol dostatočne určito zistený skutkový stav a matka mala v priebehu celého konania možnosť vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam písomnou formou.

9. Pokiaľ ide o zameškané výživné, okresný súd vo vzťahu k rozhodnému obdobiu - od podania návrhu do svojho rozhodovania - ustálil, že matka prispela navrhovateľke jednorázovo sumou 200 eur na notebook a sumou 300 eur na vodičský kurz, zároveň platila skôr určené výživné vo výške 65 eur mesačne. Následne teda, od novourčeného výživného za tieto mesiace - október 2020 až február 2021, t.j. 5 x 200 eur, odpočítal zaplatené výživné (5 x 65 eur) a uvedené jednorázové príspevky (200 eur + 300 eur), čím dospel ku konečnej výške nedoplatku na výživnom v sume 175 eur.

10. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny v podobe uloženia (jej) povinnosti platiť výživné vo výške 80 eur.

11. Argumentovala, že žije sama v 2-izbovom byte s maloletým dieťaťom vo B.. Tento byt prenajal biologický otec maloletej, pretože maloletú v prechádzajúcom bydlisku v dedine Y. miestne deti každý deň šikanovali. V tejto dedine žila maloletá s matkou a jej psychicky chorou babkou od svojho narodenia do svojich 10 rokov života. Ide o starý rodinný dom bez fasády a bez ústredného kúrenia. Do školy to mala maloletá približne 2 km vzdialenosti, preto jej biologický otec požičal auto Citroen C4, ktoré je staré 11 rokov a celých 11 rokov je vlastníkom auta jej biologický otec. Matka nikdy v živote nevlastnila nijaké motorové vozidlo. Pokiaľ ju na súde označili za niekoho s luxusným životom, to je absolútna lož. Otec maloletej A. žije a pracuje v Nemecku, preto nemecké úrady pre maloletú platili mesačne detské prídavky v sume 204 eur mesačne. Z tejto sumy matka platila nad rámec výživného (10 mesiacov) pre plnoletú S. čiastku 110 eur. Od júna 2020 nemecké úrady prestali maloletému dieťaťu detské prídavky vyplácať, pretože jej biologický otec im neposkytuje riadnu súčinnosť pre obnovu vyplácania. Je to však otec plnoletej, ktorý žije v nadštandardnom dvojpodlažnom novom dome s prístavbami a vlastní reálne dve motorové vozidlá. Súdom určená výška výživného má s ohľadom na pomery/možnosti matky likvidačný charakter.

12. Maloletej A. už ako 3,5 ročnej diagnostikovali nevyliciteľný vážny druh epilepsie, v dôsledku čoho bola opakovane hospitalizovaná. Podľa jej ošetrojúceho lekára matka nemôže maloleté dieťa nechávať bez dozoru, pretože epileptický záchvat prichádza nepredvídateľne. Pre tieto objektívne dôvody aj po skončení štúdia v roku 2013 matka nenastúpila na koncipientskú prax ani do práce, pretože na dieťa dohliada. Matka ako zákonný zástupca nesie plnú zodpovednosť za maloleté dieťa a legislatívne nie je možné nechať takéto maloleté dieťa osamote bez prítomného dozoru. Tento skutok sa dá považovať za opustenie dieťaťa, zanedbanie starostlivosti, či vystaveniu nebezpečenstva ublíženia na zdraví. Z tohto dôvodu sa matka nemohla dostaviť ani na súdne pojednávanie. Maloletá navštevuje školu 2 krát do týždňa. Škola zásadne odmietla cezhraničné presuny v čase corona krízy z dôvodu ohrozenia iných detí a následnú karanténu by škola vyhodnotila ako neospravedlnené školské hodiny s možným vylúčením zo školy. Je absurdné, aby sa matka vyhýbala zámerne súdному pojednávaniu, také konanie by vec len skomplikovalo. Okrem toho sa v minulosti vždy osobne zúčastnila úplne každého súdneho pojednávania ohľadom jej plnoletého dieťaťa.

13. Dňa 18.02.2021 matka poslala email s jednotlivými dôkazmi na podateľňu okresného súdu. Nedostalo sa jej žiadnej odpovede, preto mala za to, že týmto spôsobom dotýčny súd asi nekomunikuje. Z toho dôvodu určila na súdne zastupovanie na právne úkony nekvalifikovanú osobu murára J. Q., aby matku ospravedlnil a poprosil o odročenie pojednávania na letné mesiace, kedy bude matka plne k dispozícii, sudca však návrh neakceptoval. Ako odôvodnenie rozsudku na základe svojvoľe uviedol, že matka hovorí nemeckým jazykom, napriek oponovaniu jej zástupcom. Matka nemá žiadnu znalosť nemeckého jazyka, pretože sa zdržiava prevažne v byte. Rozhodné skutočnosti ohľadom komunikácie so školou maloletej rieši telefonicky jej biologický otec a to vrátane rodičovského združenia, ktoré je jedenkrát ročne. Niektoré online písomnosti si matka preloží pomocou google prekladača, prípadne jednoduchšie vety preloží maloletá, ktorá nemecký jazyk ovláda na úrovni svojho veku. Matka nemecký jazyk na školách nemala.

14. Ďalej podľa odvolateľky sudca pri určovaní výživného neprihliadal len na nevyhnutné a odôvodnené potreby plnoletej, ale do svojho výpočtu zahrnul aj zbytočné náklady plnoletej, keď podľa výpočtu 100 % mesačných nákladov dieťaťa predstavuje 430 eur, v čom je zahrnuté okrem stravy, bývania, odievania aj kaderník, kozmetické salóny, masáže, wellness, fitnesscentrum, životné a úrazové poistenie slúžiace ako sporenie. Pokiaľ ide o podania prihlášok na vysoké školy, podľa zistení matky Univerzita Komenského v Bratislave (ktorú uviedla dcéra) neeviduje ani nespracovala žiadne prihlášky na štúdium medicíny

poslané S. I., pričom termín do možného poslania prihlášky uplynul. Čo sa týka druhej vysokej školy - Fakulta zdravotníckych odborov prihlášku na štúdium od plnoletej eviduje. Keďže vysoká škola sa nachádza v Prešove, je nevyhnutný internát na bývanie. Podľa dostupných webových informácií, internát na tejto škole stojí mesačne 50 eur a celodenná strava 100 eur mesačne. Denné štúdium je na tejto vysokej škole bezplatné.

15. V písomnom vyjadrení k odvolaniu matky navrhovateľka uviedla, že je nelogické, aby odporkyňa deklarovala, že nemá peniaze a pritom žije vo B.. Teda v mieste, kde je životná úroveň nepomerne vyššia ako v mieste bydliska navrhovateľky. Rovnako sa nemožno stotožniť s argumentáciou odporkyne, že ona žije vlastne iba z výživného pre svoju maloletú dcéru (výživné nie je pre ňu, ale pre dcéru). Je až úsmevné, že matka s právnym vzdelaním sa sťažuje na to, že ju v konaní zastupoval murár, keď mu ona sama dala splnomocnenie na zastupovanie v konaní a musela vedieť, aké dôsledky to má. Zároveň matka žiadosť na odročenie pojednávania nikdy nepodala. Navrhovateľka má za to, že matka sa účelovo nedostavila na pojednávania z dôvodu, aby nemusela prísť do kontaktu s navrhovateľkou. Podľa jej informácií totiž bola v deň pojednávania v Y. a pojednávanie odignorovala. Podľa navrhovateľky matka predpokladala, že keďže nežije na Slovensku, jej skutočný príjem nebude zistený a teda sa bude určovať výživné z príjmu, ktorý bude zistený na Slovensku (teda žiadny). Celá obrana matky spočívala v tom, že nemôže nikde pracovať, lebo sa stará o 13 ročnú dcéru a musí byť pri nej doma. Do konania však nepredložila žiadne potvrdenie o tom, že dieťa poberá napríklad dôchodok, alebo je tak zdravotne postihnuté, aby potrebovalo celodennú starostlivosť. Je naozaj ťažko uveriteľné, že matka býva vo B. a nemá žiadny príjem okrem výživného na maloletú dcéru. Logicky potom vyznieva otázka, za čo sa teda odporkyňa stravuje, oblieka, kto jej platí palivo do auta, zdravotné poistenie, sociálne poistenie, telefón, internet a ďalšie náklady potrebné na život.

16. Navrhovateľka sa stotožnila sa postupom súdu pri určení možných príjmov odporkyne. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je totiž ich zákonná povinnosť a pre určenie výšky vyživovacej povinnosti nie je vôbec rozhodujúce, koľko rodič prácou zarobí, alebo či vôbec pracuje alebo či je odkázaný výživou na ľudí s ktorými má odporkyňa dieťa. Oveľa väčšiu výpovednú hodnotu má zistenie jeho potencionálnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Odporkyňa má vyštudované právo, má skúsenosti s prácou vo viacerých krajinách sveta. Vo B. je v súčasnosti množstvo pracovných ponúk, na ktoré môže odporkyňa reagovať a zamestnať sa. Je zjavné, že matka neuvádza pravdu a účelovo zamlčala svoje majetkové možnosti. Pripomenula aj minulosť matky, ktorá pochodila podľa jej slov celý svet. a niekoľko rokov žije vo B.. Je preto nepredstaviteľné, aby neovládala jazyk. Zároveň, keďže pracovala v USA, je zrejme že ovláda anglický jazyk (s ktorým sa taktiež nie je problém uplatniť vo B.).

17. Za bizarné a pokrytecké označila navrhovateľka tvrdenia matky o tom, koľko stojí internátny život v Prešove, alebo to, že navrhovateľka si UK nepodala žiadnu prihlášku. V prílohe doložila doklady preukazujúce podanie prihlášky na vysoké školy. Dodala, že otec navrhovateľky a aj samotná navrhovateľka dlhé roky znášali to, že odporkyňa napriek svojim finančným možnostiam prispievala na výchovu navrhovateľky symbolickými sumami. Z dôvodu predpokladaného štúdia však tieto náklady porastú výraznou mierou a konečne po 18 rokoch by sa odporkyňa mala postaviť povinnostiam čelom.

18. V písomnom stanovisku k vyjadreniu plnoletej dcéry sa matka ohradila voči „profilu krkavčej matky a ženy ľahkých mravov, ktorá je bez akýchkoľvek morálnych zábran“, ktorý o nej vyvoláva navrhovateľka, hoci v minulosti sa takmer všetky súdne pojednávania týkali odopierania mi kontaktu v tom čase s maloletou S. I. zo strany exmanžela, ktorý ju kompletne vymazal zo života dcéry a ostali jej len povinnosti. V ďalšej časti zopakovala argumentáciu o dôvodoch (povinná karanténa) svojho zastúpenia na súdnom pojednávaní, pričom poprela, že by sa v čase pojednávania nachádzala v obci Y.. Vytýkala, že cele pojednávanie sa viedlo spôsobom, že zvyšovanie výživného je veľmi nevyhnutné kvôli účasti navrhovateľky na vysokej škole, hoci navrhovateľka ešte nie je na žiadnu vysokú školu prijatá. Podotkla tiež, že študovala právo externou formou, nedisponuje koncipientskou praxou a nemá splnené podmienky pre získanie oprávnenia na výkon činnosti advokáta, nakoľko bola nútená vzdať (výkonu praxe) v prospech maloletej A., ktorú každý deň odváža do školy, inak by sa „hodila o podlahu a nešla“. Do jej 9 rokov ju musela obliekať od hlavy po päty, keďže sama to odmietala robiť, do svojich 7 rokov sa každú noc pomočovala. Podľa matky je to spôsobené poruchami správania neurotického dieťaťa. Školské vyučovanie ma maloletá 2 dni týždni. Zvyšné dni by bola celé dni sama doma, pričom podľa matky je otázne kto jej má privolať pomoc v prípade úrazu či zdravotného problému. Takéto opustenie maloletého dieťaťa je dôvod, aby sa tým zaoberali orgány sociálnoprávnej sociálnej kurately. Zdôraznila, že rodič musí niesť plnú zodpovednosť za neploleté dieťa.

19. Ďalej matka zopakovala, že neovláda nemecký jazyk, o čom predkladá konverzáciu s učiteľkou. V prekladateľskej agentúre pracovala v roku 2007/2008 na pozícii faxovačky v trvaní 1,5 roka, bola to pozícia za minimálnu mzdu bez požiadavky cudzieho jazyka. Do B. neprišla s tým, že tam ostane žiť natrvalo. Jej prenájom je nestabilný, otec maloletej ho môže kedykoľvek zrušiť. Pokiaľ navrhovateľka nechápe, ako matka môže vyžiť zo 400 eur mesačne (plus maloletá dostávala detské prídavky v sume 204,eur z Nemecka, ktorých vyplácanie je v tomto čase pozastavené) tak je to presne takisto, ako „prežíva väčšina Slovákov, ktorá si z takých nízkych príjmov ešte musí platiť aj hypotéku“. Vo B. stoja potraviny porovnateľne a dokonca jednotlivé potraviny sú lacnejšie ako na Slovensku. Takisto drogéria, obuv či odev. Preto slovenskí občania tak masívne chodia na nákupy. Drvivá väčšina cien je zverejnená na internete. Sociálne poistenie žiadne nemá ani nemala, internet je cene prenájmu, paušál (na telefón) neplatí (má dobíjací kupón, ktorý dobije raz ročne hodnotu 10 eur), do auta netankuje, pretože vo B. žiadne nemá. Je nereálne mať vo B. auto na slovenských značkách, autá so zahraničnými značkami sú odťahovou službou odťahované mimo mesta na vrakovisko.

20. Za klamstvo označila odvolateľka tvrdenie, že neprispieva navrhovateľke nad rámec výživného. Uhradila totiž polovicu sumy na vodičsky preukaz, na notebook navrhovateľky a tak to bolo počas všetkých 12 rokov, keď platila na začiatku roka všetko príslušenstvo do školy - oblečenie, Mikuláša, narodeninové a vianočné darčeky, bicykel, kompletnú lyžiarsku aj snowboard výbavu, atď., hoci dieťa videla len 4 minúty za mesiac a to pod dohľadom manželky exmanžela, ktorá to celé organizovala.

21. Dopĺňacím rozsudkom č.k. 12Pc/16/2020-167 zo dňa 12.8.2021 okresný súd konanie v časti uplatneného nároku, ktorý prevyšuje sumu 200 eur mesačne zastavil pri aplikácii § 145 ods. 2 CSP v spojení s § 225 ods. 1, 2 CSP.

22. V danej spojitosti uviedol, že dotknuté konanie je síce (konaním) mimosporovým, súd však je viazaný predmetom zadefinovaným v návrhu na jeho začatie. Preto je povinný rozhodnúť o celom predmete konania. Navrhovateľka znížila požadovanú výšku výživného hneď na prvom súdnom pojednávaní, pričom matka žiadnym spôsobom počas celého pojednávania nevyjadrila nesúhlas s takýmto znížením požadovaného nároku. Hoci navrhovateľka priamo neuviedla, že berie návrh čiastočne späť, súd z obsahového hľadiska posúdil jej vyjadrenia počas celého pojednávania ako čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania.

23. Proti tomuto/dopĺňaciemu rozsudku podala odvolanie matka a opätovne sa domáhala určenia vyživovacej povinnosti vo výške 80 eur.

24. Zdôraznila, že z pojednávania by mal byť uchovaný zvukový záznam, z ktorého by malo vyplývať, čoho sa jej zástupca na súdnom pojednávaní domáhal. Je neprijateľné, aby sudca ako predstaviteľ súdnej moci, do akejkoľvek súdnej písomnosti uvádzal nepravdivý výrok. Taktiež dotyčný sudca porušoval občiansky súdny poriadok počas samotného priebehu pojednávania a to tým, že dovoľil priamo počas súdneho pojednávania advokátovi navrhovateľky používať súkromný mobil na opakované volanie svedka - manželky otca navrhovateľky, ktorá sa v tom čase nachádzala mimo budovy súdu a to napriek tomu, že používanie súkromných mobilov je súdnej sieni zakázané. Rovnako sudca počas súdneho pojednávania dovoľil neadekvátne správanie svedka - označovanie nedôstojnou prezývkou „S.". Konajúci sudca podporoval zbytočné prietahy, keď celé súdne pojednávanie trvalo viac ako 2,5 hodiny. Počas tohto relatívne dlhého času sa ani len nepokúsil o vedenie strán sporu k zmierlivému vyriešeniu, čím výrazne spochybnil dôveru odvolateľky v nezávislé, nestranné, nezaujaté a spravodlivé vedenie súdneho pojednávania a rozhodovanie súdu.

25. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a odvolanie matky/odporkyne voči dopĺňaciemu rozsudku odmietol podľa § 386 písm. b/ CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

26. Primárne - vo vzťahu k odmietnutiu odvolania voči dopĺňaciemu rozsudku odvolací súd východiskovo poznamenáva, že jednou z požiadaviek vyplývajúcich z definície právneho štátu je, aby rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní bolo v súlade s právnymi predpismi a zaisťovalo spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Pre dosiahnutie tohto cieľa slúžia okrem iného opravné prostriedky, ktoré majú umožniť zmenu alebo zrušenie nesprávnych a nespravodlivých

rozhodnutí súdov vydaných v nižšej inštancii. Riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť je odvolanie. Podmienkou vyžitia tohto oprávneného prostriedku je splnenie všetkých zákonom požadovaných náležitostí. Takouto je aj subjektívna prípustnosť odvolania - § 359 CSP. Z tohto definičného znaku sa vyvodzuje záver, že legitimácia k odvolaniu nepatrí účastníkovi konania bez ďalšieho. Inými slovami, odvolanie môže podať len ten účastník, ktorému nebolo rozhodnutím súdu prvého stupňa úplne vyhovené. Ujma sa posudzuje z procesného hľadiska a zároveň z hľadiska objektívnej skutočnosti, nie subjektívneho presvedčenia účastníka konania.

27. V okolnostiach posudzovanej veci je potom z rozoberaného hľadiska evidentné, že predmetom dopĺňacieho rozsudku bolo "len" pripustenie čiastočného späťvzatia návrhu. Takýmto rozhodnutím matke/odporkyni žiadna ujma v procesnom zmysle nevznikla, práve naopak, zúženie uplatneného nároku je nepochybne v jej prospech, preto nedisponuje subjektívnou legitimáciou na podanie odvolania proti predmetnému rozsudku (bez osobitnej právnej relevancie je skutočnosť že svojou povahou ide o uznesenie). Konštatované viedlo k odmietnutiu tohto/"druhého" odvolania matky.

28. Nad bezprostredne nevyhnutný rámec možno dodať, že z obsahu predmetného odvolania - zrejme z dôvodu nedôsledného oboznámenia sa s napadnutým rozhodnutím - vyplýva, že toto ani nereaguje (viď bod 24 tohto odôvodnenia) na vyššie označený (bod 27 veta prvá tohto odôvodnenia) obsah dopĺňacieho rozsudku. Odvolací prieskum by bol preto vylúčený/nemožný aj z tohto dôvodu.

29. Následne, pokiaľ ide o procesne náležite uplatnené odvolanie (body 10 až 14 tohto odôvodnenia), krajský súd dospel k záveru o jeho čiastočnej opodstatnenosti.

30. Podstatou rozhodovania v súdnej veci je nájdenie/vyváženie spravodlivej rovnováhy medzi nepochybne slobodnou voľbou matky ohľadne určenia miesta svojho bydliska/pobytu a správnou/určujúcou úvahou súdu prvej inštancie o tom, že je základnou povinnosťou rodiča vyvinúť všetko rozumne očakávateľné úsilie na zabezpečenie čo najlepších životných podmienok pre svoje dieťa a to bez ohľadu na to, či s ním dieťa žije alebo nežije v jednej domácnosti.

31. Zo vzájomnej korelácie opísaných dvoch aspektov možno legitímne vyvodit' požiadavku, že praktická realizácia vyššie uvedenej slobody nesmie byť v neprospech dieťaťa. Inými slovami, je na rozhodnutí matky, kde sa rozhodne žiť/byvať, súd konajúci vo veci jej vyživovacej povinnosti je však oprávnený/povinný okolnosť miesta jej pobytu posudzovať/hodnotiť aj z hľadiska inštitútu potenciality jej schopností a možností (čo aj okresný súd učinil). V konkrétnostiach danej veci to znamená jednak, že matka sa z dôvodu tvrdenej jazykovej bariéry sama (presťahovaním do zahraničia) vzdala možnosti uplatniť sa na slovenskom trhu práce (a teda príjmu z takejto práce) v rámci možností daných dosiahnutým druhom a stupňom vzdelania (ukončené štúdium v odbore právo) a zároveň (pri akceptovaní tvrdenia, že matka sa v tomto odbore nemôže realizovať v Rakúsku) je logickou konštrukcia predostretá okresným súdom, v zmysle ktorej matka nepreukázala vierohodný dôvod nemožnosti svojho uplatnenia vo všeobecnosti (nie v odbore právo) na pracovnom trhu v Rakúsku (napríklad ako v minulosti, keď podľa vlastných slov pracovala v prekladateľskej agentúre na pozícii „faxovačky“ bez jazykových požiadaviek). Takýmto kvalifikovaným dôvodom ani podľa názoru odvolacieho súdu nie je (nemôže byť) v prípade 12-ročného dieťaťa okolnosť, že je potrebné ho každý deň odvážať do školy „inak by sa hodila o podlahu a nešla“, resp. že ju „do jej 9 rokov ju musela obliekať od hlavy po päty, keďže sama to odmietala robiť“. Opísané okolnosti totiž predstavujú úplne štandardné, každodenné realie spojené s výchovou maloletých detí a akceptovanie tejto až absurdnej argumentácie by vo svojich dôsledkoch vylučovalo možnosť výkonu zamestnania (a plnenie si vyživovacej povinnosti) u takmer všetkých rodičov (v momente keď sa ich deti „hodia“ o zem a odmietajú ísť do školy/škôlky) školopovinných (rovnako i detí navštevujúcich škôlku) detí, čo je zjavne v ostrom kontraste s realitou. Zároveň nebolo v konaní preukázané, že by zdravotný stav maloletej vyžadoval sústavnú starostlivosť práve matky. Ani počas vyučovania (logicky) nie je maloletá v starostlivosti matky, preto je evidentné, že aj v čase mimo vyučovania môže byť starostlivosť o ňu zabezpečená spôsobom obvyklým u pracujúcich rodičov (opatrovanie, školský klub). Čiastkový záver súdu prvej inštancie o potrebe aplikácie inštitútu potenciality možností a schopností výživou povinnej osoby je preto opodstatneným.

32. Nadväzne, pokiaľ ide o stanovenie konkrétnych medzí/hraníc potenciality na strane matky, krajský súd sa stotožnil s úvahou (viď bod 7 tohto odôvodnenia), na ktorej svoje závery súd prvej inštancie vystaval a v konkrétnostiach na ňu odkazuje. Osobitne tu odvolací súd poukazuje na vnútornú protirečivosť argumentácie matky, ktorá na jednom mieste rozsiahlo (viď bod 19 tohto odôvodnenia) vysvetľuje akým spôsobom musí zo sumy 400 eur mesačne pokryť živobytie 2 osôb, t.j. stravu, ošatenie, hygienické potreby, lieky + výživné pre navrhovateľku a následne (bod 20) vypočítava množstvo finančne nie nenáročných položiek (napr. bicykel, kompletná lyžiarska aj snowboard výbava), na ktoré

navrhovateľke prispela nad rámec výživného. Uvedené podľa názoru krajského súdu v plnej miere vyvracia vierohodnosť zásadného tvrdenia matky, že jej jediným príjmom je suma 400 poskytovaná otcom maloletej A..

33. Čiastočne sa potom odvolací súd (pri nezmenených skutkových záveroch) odchyľil od hodnotenia dôvodnosti uplatnených nákladov/potrieb na strane navrhovateľky, keď uznal argumentáciu matky o neprimeranosti výdavkov v celkovej sume 500 eur mesačne. Uvedený záver neznamená, takéto nároky vo všeobecnosti nemôžu byť uznané za odôvodnené, avšak zákonom stanovenému oprávneniu detí podieľať sa na životnej úrovni rodiča (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine) zodpovedá princíp, že naplnenie odôvodnených potrieb detí je možné len do tej miery, akú dovoľujú pomery výživou povinnej osoby, ktoré sú v danej veci limitované minimálnou mzdou a ďalšou vyživovacou povinnosťou matky. Zároveň je pravdivým jej tvrdenie, že danom v rozhodnej dobe nebola daná zmena pomerov v podobe vysokoškolského štúdia a s tým spojených ďalších/zvýšených výdavkov.

34. Zhrnúc doteraz konštatované, ustálil krajský súd za zvýšenie primerané všetkým určujúcim kritériám/zisteniam (zmena pomerov od poslednej úpravy výživného, keď navrhovateľka, aktuálne v maturitnom ročníku, mala 10 rokov, akceptované odôvodnené potreby dieťaťa a ustálená miera potenciality výživou povinnej osoby) sumu výživného vo výške 175 eur mesačne, v ktorom zmysle zmenil napadnutý rozsudok. Vo zvyšnej časti (do požadovaných 200 eur) žalobu zamietol.

35. Žiada sa dodať, že ak matka namieta okolnosti vykonania/začatia pojednávania, krajský súd uvádza že bolo rozhodnutím práve a len matky, koho („nekvalifikovanú“ osobu) poverí svojim zastupovaním na pojednávaní. Z písomného splnomocnenia (č.l. 83 spisu) nevyplýva, že by bolo udelené len za účelom zastúpenia na úkon žiadosti o odročenie pojednávania a zo zápisnice o pojednávaní, ani zo zvukového záznamu pojednávania z 25.2.20201 nevyplýva prednesenie žiadosti o odročenie pojednávania splnomocneným zástupcom, ktorý sa na pojednávanie dostavil s listinnými dôkazmi, ktoré prekladal (t.j. očividne nie len za účelom odročenia) a s pripravenou argumentáciou.

36. Čo sa týka zmeškaného výživného, žiadny z účastníkov konania nijako nespochybnil výpočet (bod 16 napadnutého rozsudku) okresného súdu, v zmysle ktorého za obdobie od podania návrhu do rozhodovania súdu (5 mesiacov), matka uhradila celkove 825 eur. Novourčené výživné (za toto obdobie) predstavuje čiastku 875 eur, rozdiel - 50 eur je preto matka povinná uhradiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

37. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 a § 2 ods. 1 CMP. Dotknutý výrok sa týka tak konania pred súdom prvej inštancie, ako i pred odvolacím súdom.

38. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Spôsoby výkonu rozhodnutia sú upravené v § 378 a nasl. CMP.

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí

tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.